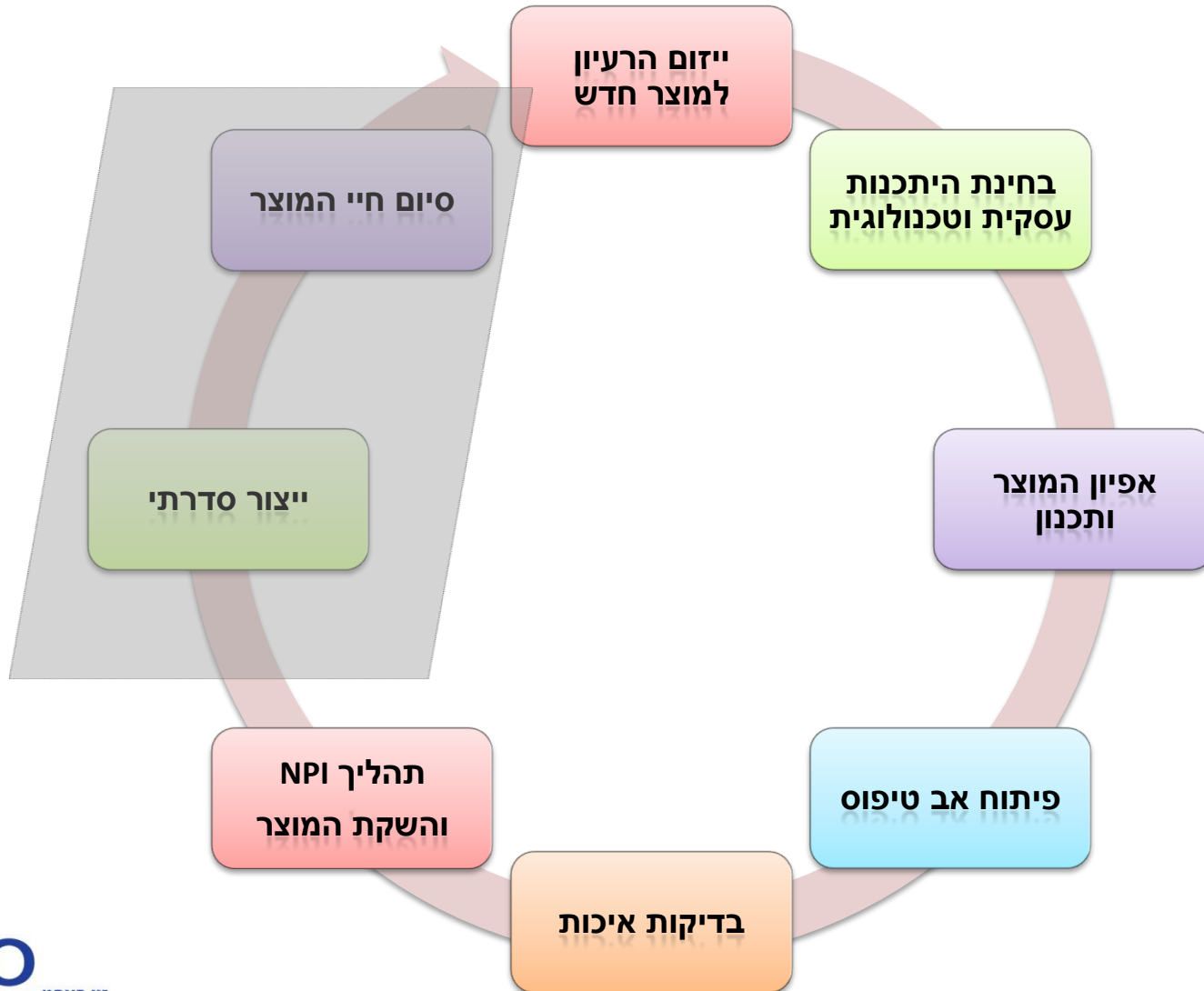

ניהול מחזור חיי מוצר - מפיתוח עד שלב הייצור

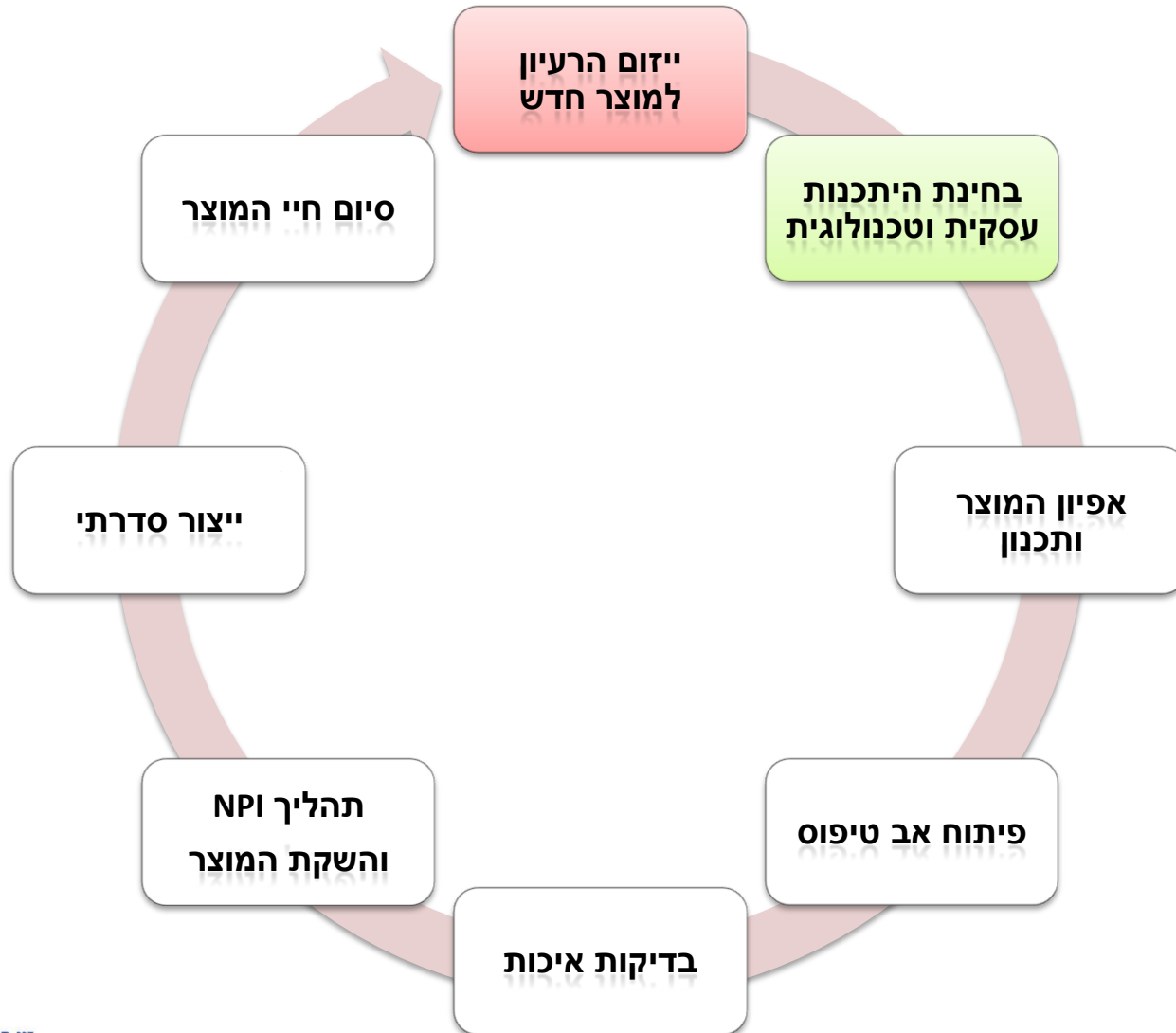
דצמבר, 2012

דנה גוטסמן-ארליך, רו"ח, CIA, M.A שותפה,
קבוצת ביקורת פנימית וניהול סיכונים (RAS)
BDO זיו האפט יעוץ וניהול בע"מ

מחזור חיי מוצר

מחזור חיי מוצר

ייזום רעיון למוצר חדש

השלב הראשון הוא שלב פיתוח הרעיון וההגדרה של דרישות המוצר הרצוי.

יש לשים דגש על בחינת הצדקה כלכלית ראשונית למוצר טרם השקעת משאבים בפרויקט.

ההחלטה להמשיך בשלבי הפיתוח הינה קריטית בשל העובדה שדורשת משאבים נוספים, על כן, החברה נדרשת לבחון הצדקה כלכלית להמשך שלבי הפיתוח

בחינת היתכנות עסקית וטכנולוגית

תוכנית עסקית

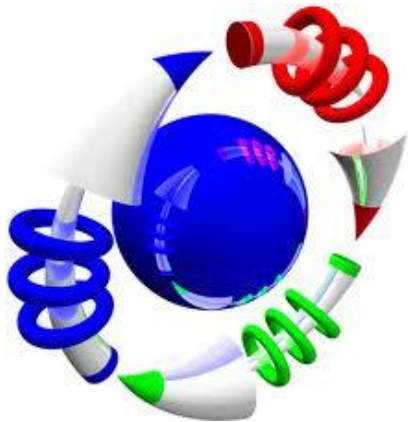
- מטרתה של תוכנית עסקית היא להתוות דרך פעולה, יעדים ולוחות זמנים לתהליכים אותם יצטרך המיזם לעבור בשלבי ההתפתחות שלו.
- התוכנית תגדיר את מטרות הפרויקט העיקריות.
- במסגרת התוכנית תוערך תחזית מכירות והכנסות הצפויות מהפרויקט.
- תוכנית עסקית מיטבית תתבסס על סקר שוק שיכלול ניתוח פלחי שוק של לקוחות פוטנציאליים, ניתוח גיאוגרפי של הלקוחות, תשאול לקוחות באופן ישיר ועוד.

בחינת היתכנות עסקית וטכנולוגית

מתווה טכנולוגי

- תרגום של התוכנית העסקית כאמור לכדי תיאור פונקציונאלי שיהווה את הבסיס לפיתוח המוצר.
- הגדרת ההיבטים הפונקציונאליים העיקריים של המוצר, האספקטים האסתטיים, הפרמטרים הטכניים העיקריים וקווים כלליים בדבר הארכיטקטורה הראשית.
- קונספטים מסוימים של מוצר עשויים לחייב פיתוח של טכנולוגיות חדשות, אותן יש להביא לרמת בשלות מספקת לפני המעבר לשלב הבא.

סיכונים וחשיפות בשלבי ייזום הרעיון ובחינת היתכנות

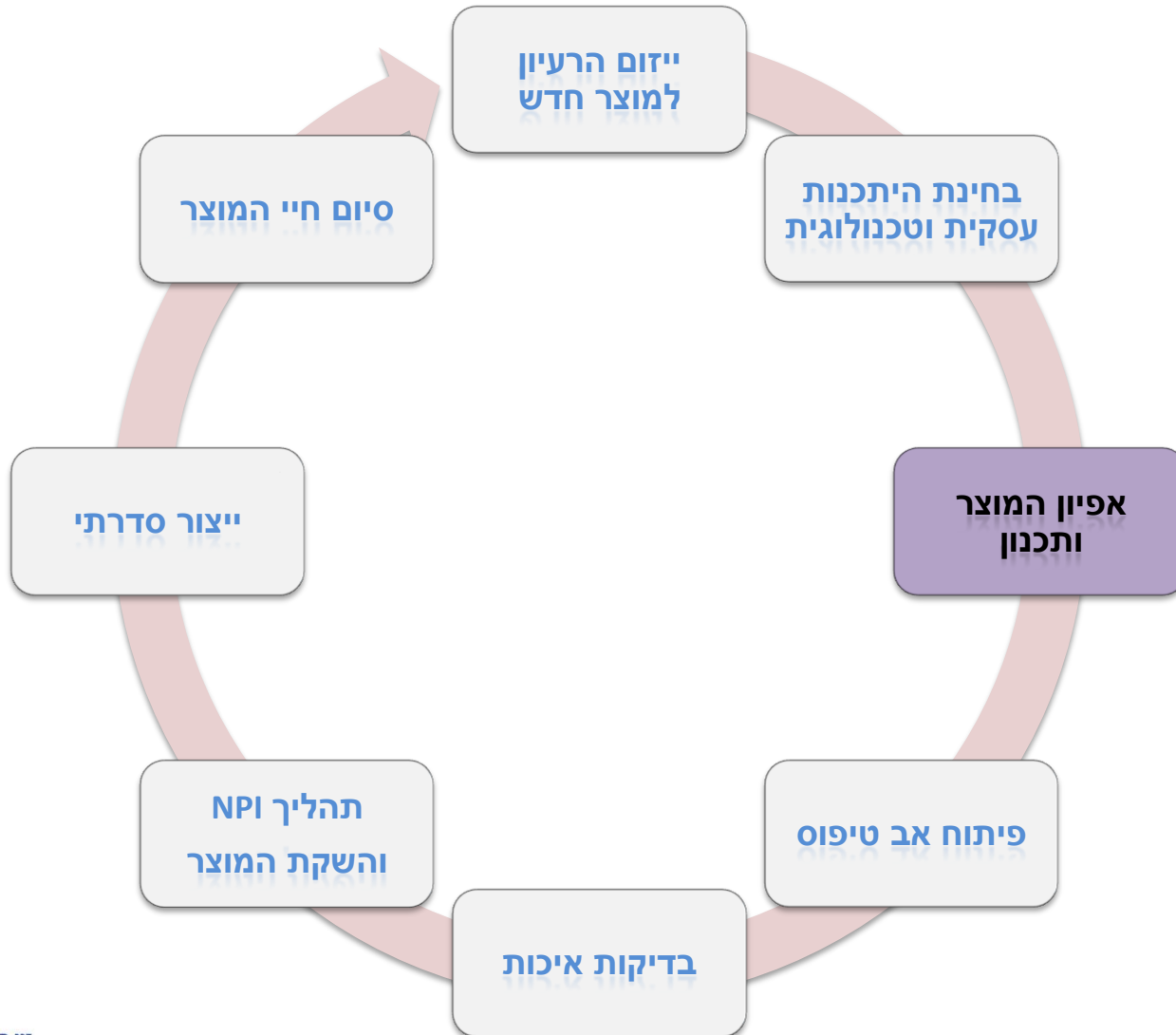
פיתוח מוצר לא רווחי/ פיתוח מוצר "ללא שוק" ←

- היעדר הצדקה כלכלית לפיתוח המוצר.
- התוכנית אינה כוללת את מכלול ההיבטים הנדרשים.
- צורך בפיתוח טכנולוגיות חדשות.
- התיישנות טכנולוגית (חריגה בלוחות זמנים).
- עלויות שלא נלקחות בחשבון (סטנדרטיזציה (Certification), עלויות התקנת המוצר אצל הלקוח, עלויות בגין אחריות, חלקי חילוף).

אובדן הכנסות פוטנציאליות ←

- היעדר "מבט לעתיד" לכיוון תמיכה/שירות לקוחות כחלק מתחזיות ההכנסות מהמוצר.

מחזור חיי מוצר

אפיון ותכנון המוצר

אפיון ראשי (System Requirements and Designed - SRD) הרעיון (Concept), הארכיטקטורה, הטכנולוגיה, תכנון כללי של מכלולי האב, תוכנית עבודה ותקציב.

אפיון מפורט (Sub System Requirements and Designed - SSRD)

- תוכן, יכולות, איכות, אילוצים, משמעות הנדסית – ביצועים וסביבת העבודה של המוצר.
- שלב זה כולל תאור מובנה או מודל של המוצר העתידי, כפי שמשתקף מהדרישות.

מושגים חשובים בשלב תכנון המוצר

• עץ המוצר

מבנה היררכי המפרט את החומרים ותתי ההרכבות הנדרשות, לייצור או הרכבה של המוצר.

• (Bills Of Materials) BOM

רשימת החומרים והעלויות הנדרשים להרכבת מוצר סופי.

• (Cost of Goods Sold) COGS

עלות המכר במונחי עלות ישירה של חומרים ועבודה.

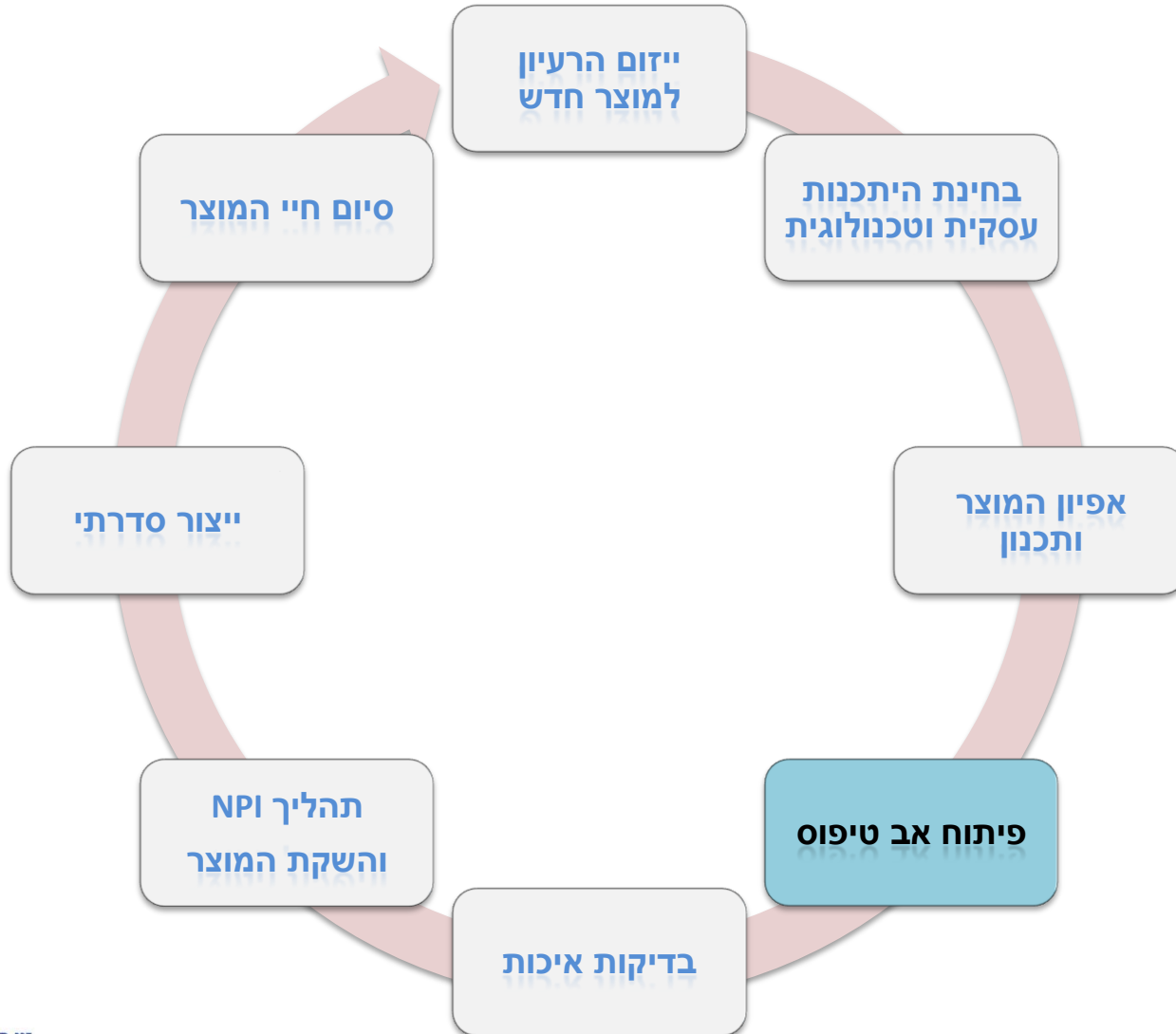

סיכונים וחשיפות בשלבי תכנון המוצר

← תכנון לקוי

- הגדרה לקויה של דרישות המוצר
- תכנון שאינו מפורט דיו.
- אי התאמה למפרטים.
- היעדר גמישות בתכנון.
- תכנון מוצר שאינו רווחי.
- תכנון מוצר ללא שוק.
- היעדר תיקוף עץ המוצר זה - BOM.
- שימוש במרכיבים מספקים ייחודיים ובלעדיים.
- היעדר תכנון של שלבי השירות/תמיכה (Service, Support) במוצר.

מחזור חיי מוצר

פיתוח אב - טיפוס

- פיתוח אב - הטיפוס מיועד לתת המחשה קרובה ככל הניתן למוצר הסופי.
- דגם האב - הטיפוס מציג את ההיבטים החשובים של המוצר-מגע, מראה, ארגונומיה, חיבור בין חלקים, פעולת מנגנון ועוד.
- בשלב בניית אב – הטיפוס נדרש לשמור את התיעוד, וליצור את הכלים ותיקי המוצר שיאפשרו את הייצור הסדרתי בהמשך.

סיכונים וחשיפות בשלבי פיתוח אב-טיפוס

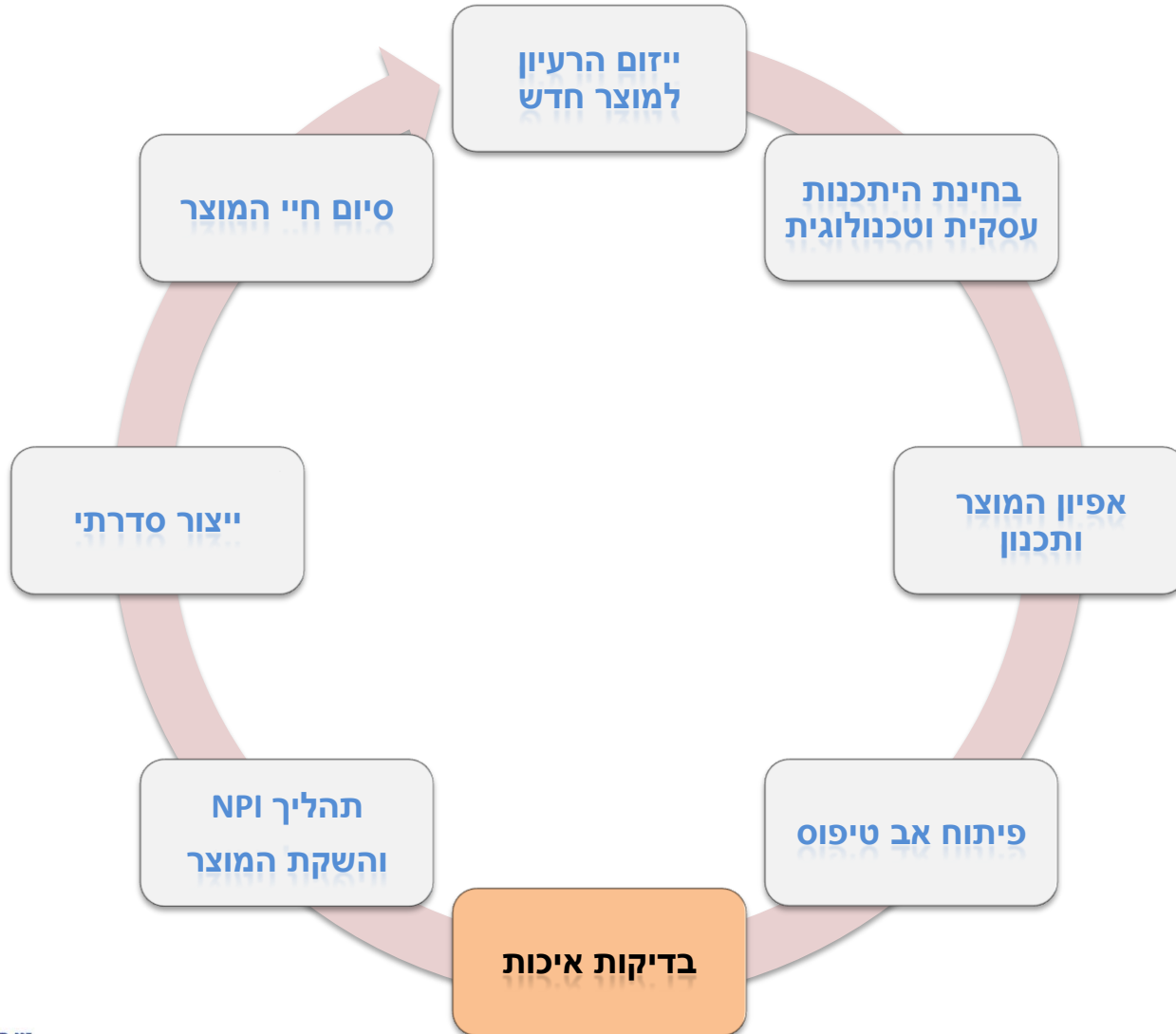
פיתוח מוצר באיכות ירודה ←

- היעדר הגדרת נהלי פיתוח למוצר.
- היעדר מעקב אחר עמידה בתוכנית פיתוח.

חריגות תקציביות ←

- בזבוז משאבים עקב ייצור כמויות קטנות והיעדר מיומנות.
- ייצור מספר רב של אבי טיפוס.

מחזור חיי מוצר

בדיקות איכות

- בניית תוכנית איכות לוודא השגת יעדי פיתוח ותוצרים תקינים.
- בדיקות אימות (verification)
- בדיקות תקפות (validation)
- בדיקות רגולציה (תקינה)
- בדיקות α
- בדיקות β
- בדיקת הזדקנות המוצר

סיכונים וחשיפות בשלבי בדיקות האיכות

דילמה - הפרדה בין עובדי הפיתוח לעובדי בקרת האיכות ←

- הפרדה בין סביבת הפיתוח לסביבת בקרת האיכות הינה המתכון לאיתור בעיות קיימות.
- היעדר בקרה של האחד על עבודת האחר.
- היעדר הצבת יעדים שונים לאנשי הפיתוח ואנשי בקרת האיכות.

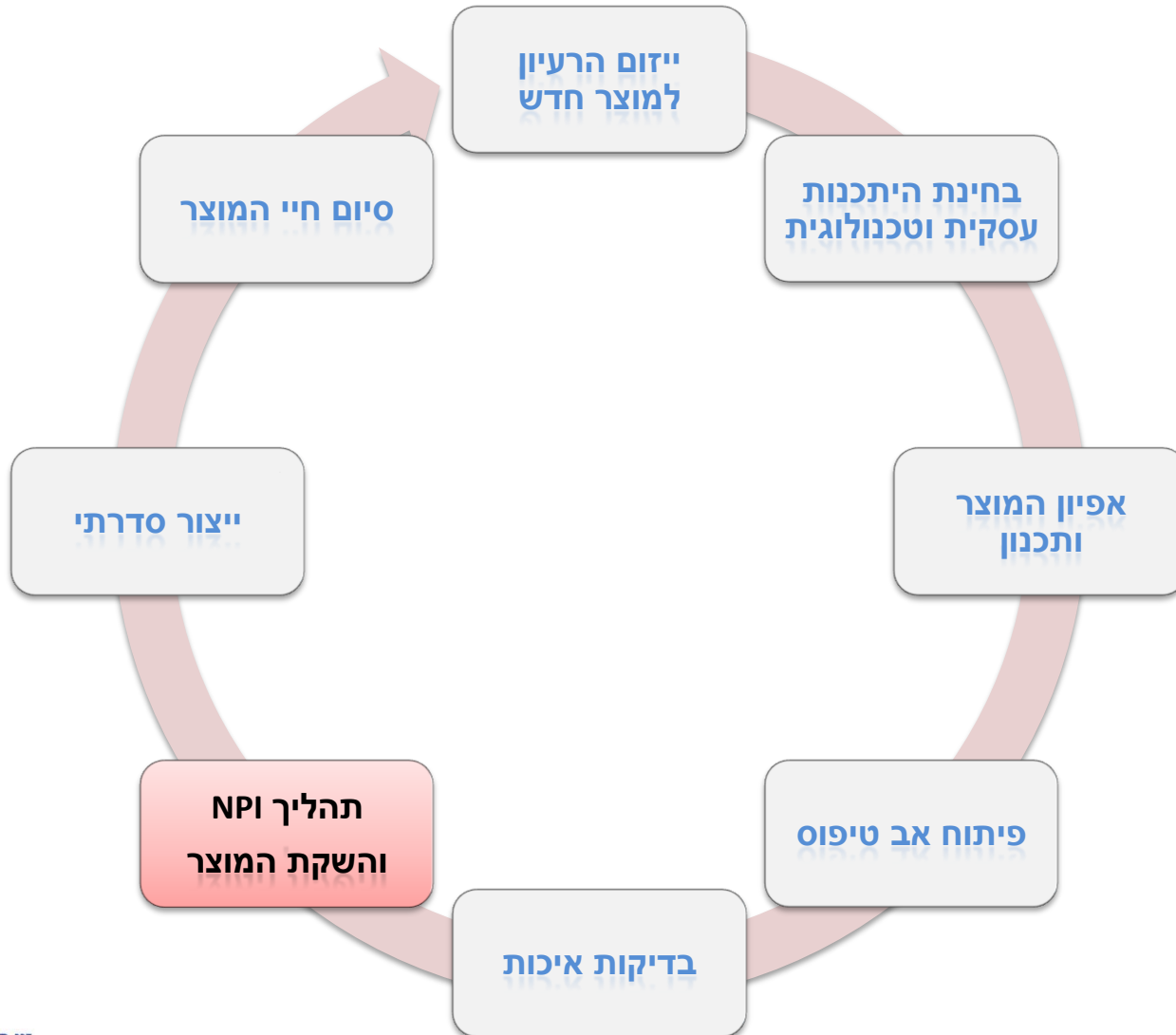
ריבוי גרסאות ←

- ריבוי גרסאות מקשה על שלב בדיקות האיכות.

השקת מוצר לא יציב ←

- קיצור שלב בדיקות האיכות עקב "לחץ" להשקת המוצר.

מחזור חיי מוצר

תהליך NPI - מפיתוח לייצור

- תהליך המעבר מפיתוח לייצור (NPI - New Product Introduction) הינו תהליך העברת המוצר מאנשי הפיתוח לאנשי התפעול.
- מטרת התהליך - אופטימיזציה של זמן, איכות ויעילות בייצור המוצר.

• בניית תוכנית עבודה שמתייחסת לבאים:

• העברת הידע מפיתוח לתפעול.

• השלמת תיעוד ותיקי המוצר.

• הדרכות לייצור המוצר.

• בחינת מוכנות תשתיות הייצור.

• אפשרויות לביצוע תהליך NPI:

• Hand Shake.

• יחידת NPI עצמאית

• סימולטני (Concurrent).

סיכונים וחשיפות בתהליך NPI

← אי העברת הידע

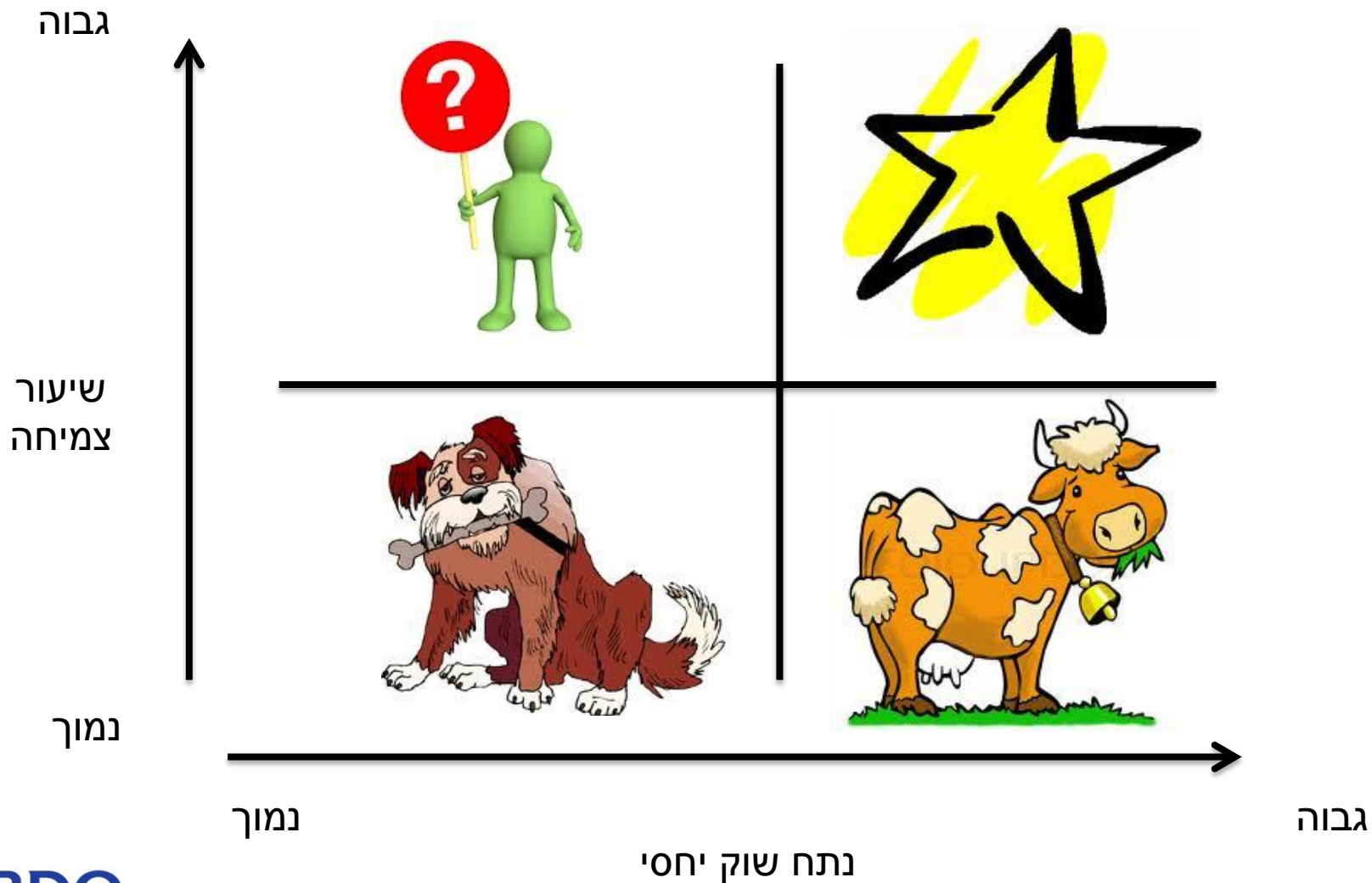
- היעדר תוכנית עבודה מובנית להעברת המוצר מפיתוח לייצור.
- היעדר תוכנית הדרכות הכוללת התייחסות לכלל הדיסציפלינות המשמשות לפיתוח המוצר.
- אי שלמות תיקי ייצור.

דוגמאות לממצאי ביקורת

- היעדר מתודולוגיה מובנית לתהליכי הפיתוח.
- קביעת אבני דרך מהותיות בלי אישור בתהליך.
- היעדר מנגנון מעקב אחר עמידה בלוחות זמנים.
- היעדר תהליך הפקת לקחים והסקת מסקנות בסיום תהליך הפיתוח.
- אי שלמות התיעוד.
- תוכנית עסקית חסרה
- מתווה טכנולוגי חסר
- היעדר מפרטי בדיקות מובנים.
- היעדר בדיקות אלפא סייט.
- היעדר הסכמים למול לקוחות בשלבי ביתא סייט.
- היעדר תיעוד לעצי המוצר וה - BOM (קבלני משנה).

מודל BCG

THANK
YOU!

דנה גוטסמן - ארליך, רו"ח, CIA, M.A

שותפה,

Tel: +972 3 6380101

Fax: +972 3 6374842

Mobile: +972 52 6144993

E-Mail: DANAG@bdo.co.il

BDO זיו האפט יעוץ וניהול בע"מ

בית אמות ביטוח, בניין B

דרך מנחם בגין 48

תל אביב 66180

Visit Our Website: www.bdo.co.il